

Broj: 06-322/24-85/6

Podgorica, 05.03.2024. godine

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI ZA NACRT STUDIJE ZAŠTITE I
NACRTE ODLUKA O PROGLAŠAVANJU SPOMENIKA PRIRODE „SOPOT“ I
SPOMENIKA PRIRODE „DRAŽIN VRT“

Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je, shodno članu 28, Zakona o zaštiti prirode („Službeni list Crne Gore“, br. 54/16 i 18/19), pokrenulo postupak izrade Studije zaštite za Spomenik prirode „Sopot“ i Spomenik prirode „Dražin vrt“, koju izrađuje Agencija za zaštitu životne sredine. U skladu sa članom 33, Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo je organizovalo Javnu raspravu.

JAVNA RASPRAVA O Nacrtu studije zaštite i Nacrtu odluka o proglašavanju Spomenika prirode „Sopot“ i Spomenika prirode „Dražin vrt“ održana je u periodu od 22.01.2024. godine do 20.02.2024. godine (30 dana).

Sadržaj programa javne rasprave je obuhvatao:

- Objavljivanje Nacrta Studije zaštite – spomenici prirode „Sopot“ i „Dražin vrt“ u Bokokotorskom zalivu, Opština Kotor;
- Objavljivanje Nacrta odluke o proglašavanju zaštićenog područja Spomenika prirode „Dražin vrt“;
- Objavljivanje Nacrta odluke o proglašavanju zaštićenog područja Spomenika prirode „Sopot“;

Za vrijeme trajanja javne rasprave uvid u Nacrt studije zaštite i Nacrte odluka je bilo moguće izvršiti putem sajta (<https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-za-nacrt-studije-zastite-i-nacrte-odluka-o-proglasavanju-spomenika-prirode-sopot-i-spomenika-prirode-drazin-vrt>), i u štampanoj formi u prostorijama Opštine Kotor, odnosno u kancelariji Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine, svakog radnog dana od 08 do 11 časova.

Komentare na Nacrte odluka i Nacrt studije je bilo moguće dostaviti u pisanoj formi putem pošte na adresu Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (adresa: IV Proleterske brigade br.19, 81000, Podgorica, Crna Gora, do 12h), kao i pisarnici Ministarstva, ili na e-mail: arina.maras@mert.gov.me.

Sastavni dio ovog Izveštaja je zapisnik sa javne rasprave i komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije dostavljene tokom trajanja javne rasprave i odgovori na iste, dati od strane stručnog tima, kao obrađivača Nacrta studije zaštite i Nacrta odluka o proglašavanju Spomenika prirode „Sopot“ i Spomenika prirode „Dražin vrt“.

Zapisnik sa javne tribine

Datum: 12.02.2024. godine

Mjesto: Skupština Opštine Kotor¹

Vrijeme: 10:00 časova

JAVNA RASPRAVA O Nacrtu studije zaštite i Nacrtima odluka o proglašavanju Spomenika prirode "Sopot" i Spomenika prirode "Dražin vrt" održava se u periodu od 22.01.2024. godine do 20.02.2024. godine. Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera pozvalo je svu zainteresovanu javnost da se uključi u Javnu raspravu za Nacrt studije zaštite i Nacrte odluka o proglašavanju Spomenika prirode "Sopot" i "Dražin vrt" u okviru koje se održala Javna tribina 12.02.2024.

Na Javnoj tribini učestvovali su predstavnici resornog Ministarstva, obrađivači Nacrta studije - Agencije za zaštitu životne sredine (AZŽS), Uprave pomorske sigurnosti, Instituta za biologiju mora, Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine Kotor, i predstavnici Radio Kotor.

Ispred Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera prisustvovala su **Anela Sijarić Đečević** i **Milena Marković**; Agencije za zaštitu životne sredine - **Milka Rajković Mitrović** i **Vasilije Bušković** (AZŽS); Uprave pomorske sigurnosti - **Nexhat Kapidani**; Instituta za biologiju mora - **Vesna Mačić**; Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine - **Bojana Petković**, **Jelena Vuković** i **Marina Krivokapić**; i predstavnica Radio Kotor **Biljana Marković**.

Anela Sijarić Đečević, šefica Odsjeka za slatkovodne i kopnene ekosisteme, pozdravila je sve prisutne ispred Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, i dala uvodne napomene uvezi sa održavanjem Javne rasprave, kao i da će se Javna rasprava snimati.

Podsjetila je da je Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera pokrenulo postupak preventivne zaštite lokaliteta "Sopot" i "Dražin vrt", tokom 2021. godine, koji su i stavljeni pod preventivnu zaštitu, i da je ove godine Ministarstvo pokrenulo inicijativu za punopravnu zaštitu. Informisala je i da su povodom toga, urađeni su Nacrti studije zaštite za ova dva lokaliteta, koje je vodila koordinatorka Milka Rajković Mitrović, ispred Agencije za zaštitu životne sredine, nakon čega će uslijediti proglašenje od strane Vlade gdje će Ministarstvo da kandiduje ova dva lokaliteta za Spomenike prirode. Zatim je dala riječ koordinatorki izrade Nacrta studije da počne sa svojom prezentacijom.

Nakon uvodnog izlaganja, održana je prezentacija koju je izlagala koordinatorka izrade Nacrta studije Milka Rajković Mitrović, ispred Agencije za zaštitu životne sredine.

Milka Rajković Mitrović, istakla je da su izvještaj za Studiju zaštite radile kolege iz Instituta za biologiju mora i kolege iz Agencije za zaštitu životne sredine. Kolega Vasilije Bušković je radio na crtanju karte.

Prije početka izlaganja prezentacije izvinila se na tehničkoj grešci u studiji (na 6-oj stranici umjesto zlatnog koral- *Savalia savaglia*, greškom je napisana *Posidonia oceanica*), koja će biti uklonjena u konačnoj verziji studije.

¹ Zbog tehničkih problema na prvobitnoj adresi navedenoj u obavještenju, javna tribina je održana u Skupštini Opštine Kotor.

Istakla je da je 2021. godine Agencija uradila stručnu analizu za lokalitete "Sopot" i "Dražin vrt", nakon čega je donešena odluka o stavljanju pod preventivnu zaštitu. Članom 37 zakona o zaštiti prirode, aktom o preventivnoj zaštiti područja određuje se upravljač područja, gdje je upravljač Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, za koje je donijet akt o preventivnoj zaštiti, mjere, uslovi zaštite kao i rok preventivne zaštite koji ne može biti duži od tri godine od dana donošenja akta. Iz tog razloga Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera podnijelo je zahtjev Agenciji za zaštitu životne sredine za izradu Studije zaštite, nakon čega slijedi donošenje akta o proglašenju zaštićenih područja koji će se uputiti Vladi CG na usvajanje na osnovu člana 34, jer se radi o morskim zaštićenim područjima čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonu morskog dobra.

Po Zakonu o zaštiti prirode definicija Spomenika prirode glasi da je Spomenik prirode područje kopnani mora u kojem se nalazi jedan ili više prirodnih prediona kulturnih oblika koji imaju ekološku, naučno estetsku, kulturnu i obrazovnu vrijednost.

Prema nacionalnoj kategoriji zaštićena područja "Sopot" i "Dražin vrt" pripadaju kategoriji IV, u kojoj spadaju područja u kojima su zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, njihova staništa.

Istakla je da je u spomeniku prirode zabranjeno vršiti radnje, aktivnosti i djelatnosti koje ugrožavaju obilježja, vrijednosti i ulogu zaštićenog prirodnog dobra. Zabranjeno je korištenje zaštićenih prirodnih dobara na način koji prouzrokuje oštećenje zemljišta, gubitak njegove prirodne vrijednosti, oštećenja površinskih, podzemnih, geoloških, hidrogeoloških vrijednosti, osiromašivanje prirodnog fonda, smanjene biološke i predione raznovrsnosti, zagađenje i ugrožavanje podzemnih i površinskih voda.

Dalje, u prezentaciji, navela je opis granica oba zaštićena područja, zaštitne zone, spisak katastarskih parcela zaštićenog područja pod režimima zaštite, kao i grafički prikaz granica zaštićenih područja i zaštitnih zona.

Istakla je da površina zaštićenog područja Sopot iznosi 3,43 ha, dok ukupna površina zaštićenog područja na lokalitetu "Dražin vrt" iznosi 1,34 ha, kao i da postoje dvije zone zaštite na oba lokaliteta (II (druga) i III (treća) zona. Naglasila je koje su to dozvoljene, a koje zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II i III stepena, kao i koje su dozvoljene i zabranjene aktivnosti u zaštitnom pojasu. Takođe, navela je i koje su to zaštićene i ekološki značajne morske i obalne vrste i staništa.

Milka Rajković Mitrović se, nakon završetka prezentacije, zahvalila prisutnima na pažnji.

Nakon prezentacije, **Anela Sijarić Đečević** je otvorila diskusiju.

Vesna Mačić, naučni savjetnik Instituta za biologiju mora, javila se i postavila je pitanje zašto je priobalni dio u širini 5 m stavljen pod III nivo zaštite. Po njenom mišljenju je jako bitno da se zaštitni pojas, koji je postavljen samo na kopnu, postavi i u moru. Istakla je i da je jako bitno da granica oko puta ne ulazi u zaštitni dio saobraćajnice, kako kasnije ne bi došlo do problema kada bude trebao da se postavi znak, a da isti ulazi u zonu zaštite.

Vasilije Bušković, održivo upravljanje zaštićenim područjima, dao je objašnjenje zašto je pojas od 5 m odvojen u III zonu, a ne u zonu II zaštite. Informisao je prisutne o stanju na terenu, i na jednom na drugom lokalitetu. Kazao je da se na proširenjima pored saobraćajnice odlaže otpad, najčešće grubi građevinski otpad, koji je došao do obale. Krupni komadi betona i kamena povremeno ulaze umore, i mijenjaju obalnu liniju u manjim površinama. Istakao je da je najveću promjenu odlaganje

otpada napravilo u samoj uvali Vrulja, u lokalitetu Sopot gdje je otpad promjenio obalnu liniju u odnosu na stanje u katastru.

Postavio je pitanje šta bi u tom pojasu, koji ima nesigurnu obalsku liniju, bio razlog za izdvajanje u II zonu zaštite, da li tu ima zlatnog koral, ili još vrsta, ili staništa koji zahtjevaju uslove zaštite u II zoni. Kazao je da, ako to postoji, onda bi mogla II zona zaštite da se pomjeri i da ide do obalne linije, da se isključi uska zona od 5m.

Vesna Mačić, kazala je da je da ima zaštićenih vrsta u cjelini, i da je mnogo opasno, pogotovo za Dražin vrt, što blizu postoje gajilišta mušulja, i da se sve češće prave restorani na obali, sprema se hrana, i otpad ide u more, a jako je važno da otpadna voda ne ide u more. Takođe, dala je primjerkako je u zoni II je zabranjeno sidrenje, i da neko može da dođe, i u tih prvih 5 metara baci sidro, a da je to dozvoljeno, pošto je tu zona III. Smatra da je za upravljanje praktičnije da se kaže da je more zaštićeno. Takođe, istakla je da na Sopotu ima otpada u prvih 5m.

Vasilije Bušković je predložio da se prihvati predlog gđe Mačić da zona zaštite ide do obalne linije, da nema III zone u moru. Pozvao je JP Morsko dobro da se izjasni da li njima to odgovara, jer u II zoni zaštite se ne bi mogle dobiti dozvole za promjenu obalne linije. Takođe, pitao je gđu Mačić, kaoi ostatak učesnika da li neko ima predlog kako da se definiše zaštitni pojas u moru na planskom nivou koji mora da se ispoštuje.

Vesna Mačić je odgovorila da je suština upravo u tome da nema dozvola za promjenu obalne linije. Dala predlog da to bude 200 m sa obje strane - 100 m sa jedne i 100 m sa druge strane, kao i da treba provjeriti da li možda u to 100 m ulazi neko gajilište.

Vasilije Bušković je naglasio da ljudi sa Vitoglava treba da budu upućeni u ovu promjenu, kao i da 200 m dolazi i do Strpa. Kazao je da ih treba uputiti jer će doći do promjena na planskom nivou. Neće morati da pribavljaju dozvole za radnje i aktivnosti u zaštićenom području (član 40 zakona), aliće na nivou planova imati ograničenje da ne mogu da dobiju prostornim planovima objekte koji mogu zagađivanjem da oštete zaštitni pojas, koji je hidrološki povezan sa zaštićenim područjima.

Marina Krivokapić, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Kotor, postavila je pitanje za potvrdu granice zona, gdje će one biti, šta je dozvoljeno, a šta zabranjeno, pošto smatra da studijom nijesu definisane sve aktivnosti (sidrenje, ribolov) u III zoni.

Bojanu Petković, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Kotor, je zanimalo da li je moguće u cilju zaštite postaviti video nadzor, zbog pomenutih nedozvoljenih aktivnosti u zonama preventivne zaštite.

Nexhat Kapidani – pomoćnik direktora u Upravi pomorske sigurnosti, javio se povodom nadzora.

Istakao je da na sami Nacrt studije nema komentar, a kao Uprava morske sigurnosti će u okviru njihove nadležnosti, i dosadašnje dobre saradnje, kako sa Opštinom Kotor, tako i sa JP Morsko dobro, njihovim senzorskim lokacijama pokušati da u što većoj mjeri pomognu u implementaciji kasnije usvojenih mjera. Kazao je da je trenutno u realizaciji projekat gdje postavljaju dodatne senzore na već postojeći projekat, tipa kamere itd. Primarni cilj ovih kamera je pomorska sigurnost, ali se mogu iskoristiti i za ovu namjenu. Misli da će senzorske lokacije, koje su trenutno izabrane, pokrivati i lokacije Sopot i Dražin vrt, tako da se taj sistem može iskoristiti tako što će sa JP Morsko dobro naći modelitet saradnje. I pošto će biti zabranjeno sidrenje, smatra da mogu pomoći u implementaciji.

Vesna Mačić, kazala je da joj se čini da u finansijskom planu novac za bove nije predviđen. Istakla je bitno da se bove održavaju, kada se pocijepaju ili pokidaju da JP Morsko dobro, kao upravljač, to vrati na svoje mjesto. Kada je pod preventivnom zaštitom stavljeno, Uprava pomorske sigurnosti je to stavila u nautičke karte i to se prati.

Nexhat Kapidani, napomenuo je da se oni, između ostalog, bave održavanjem bova u Budvi, Baru, Skadarskom jezeru, i iz prakse se pokazalo da njihovo održavanje nije baš praktično, jer ih neko mora održavati, a oni čije su to nadležnosti često zaborave, ili bove odnese more itd. Smatra da su najbolje rješenje nautičke karte i da ako postoji dobar monitoring u smislu pokrivenost radarima, video kamerama i sl. onda je lako sprovesti mjere ukoliko je to ucrtno u nautičkoj karti, i onda bi mogli da se podnesu dokazi da je tu zabranjeno sidrenje itd, kao i da se izdaju mandatne kazne.

Vesna Mačić, istakla je da kada su se ovi lokaliteti stavili pod preventivnu zaštitu, JP Morsko dobro je angažovalo Institut za biologiju mora da postavi bove, i po njenom mišljenju bove moraju da postoje, a pošto su mala područja, smatra da iste nije teško održavati, kao i su ih oni samoinicijativno održavali tri godine.

Na kraju Javne rasprave, **Anela Sijarić Đečević** se zahvalila učesnicima skupa, podsjetivši da se sve informacije u vezi sa Nacrtom studije zaštite i nacrtom odluka o proglašavanju Spomenika prirode "Sopot" i spomenika prirode "Dražin vrt" nalaze na sajtu Ministarstva, te da se komentari u pisanoj formi mogu dostaviti putem pošte na adresu Ministarstva ekologije, turizma, održivog razvoja i razvoja sjevera ili na email: arina.maras@mert.gov.me.

Kako nije bilo više predloga, mišljenja, primjedbi i sugestija od strane učesnika, javna rasprava je zaključena u u 12:00h.

Zapisnik sa Javne tribine sačinila:

Milena Marković, savjetnica u Direktoratu za klimatske promjene i zaštitu prirode
Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Email: milena.markovic@mert.gov.me

➤ **DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE**

Tokom trajanja javne rasprave Ministarstvu turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera dostavljene su sledeće primjedbe, mišljenja i sugestije od sledećih institucija:

- Instituta za biologiju mora, Vesna Mačić - dopis br. 06-322/24-85/2 od 14.02.2024.godine;
- Opštine Kotor, Marina Krivokapić – dopis br. 01-322/24-85/3 od 20.02.2024.godine;
- Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom – dopis br.06-322/24-85/4 od 22.02.2024.godine;

Dostavljeni akti su u prilogu mejla.

➤ **ODGOVORI NA DOSTAVLJENE KOMENTARE, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE**

U prilogu ispod se nalaze odgovori, od strane Agencije za zaštitu životne sredine (obrađivača Studije i Nacrta odluka) na komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije koje su dostavili Opština Kotor, Institut za biologiju mora i Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom, sa održane javne rasprave.

Pisarnica Ministarstvo turizma, ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Arina Maras

Org. jed.	Jez. klas. znak	Redni broj	Priilog	Vrijednost
01	322	24	85/3	

From: marina.krivokapic@kotor.me
Sent: Monday, February 19, 2024 3:47 PM
To: Arina Maras
Subject: Primjedbe na Nacrt Studije i Odluke o proglašenju zaštićenih područja Sopot i Dražin vrt

Poštovana,

Dostavljam Vam primjedbe na Nacrt Studije zaštite i Nacrte Odluka o proglašavanju Spomenika prirode "Sopot" i "Dražin vrt":-

- Usaglasiti Studiju zaštite sa Odlukama o proglašavanju zaštićenih područja u vezi s tipovima staništa koja su karakteristična za predmetne lokalitete (na pr. u Studiji navedeno na str. 6. u morskome dijelu stanište morske trave (*Posidonia oceanica* – Natura 2000 stanišni tip 1120), u Studiji navedeno u kopnenome dijelu stanište šikare sa žukom S53 na lokalitetu Sopot, dok je u Odlukama ovo stanište navedeno na oba lokaliteta).
- Na oba lokaliteta cjelokupni morski dio predviđen za zaštitu definisati kao zonu sa režimom zaštite II stepena, što znači da predložena zona zaštite III u priobalnom pojasu u širini 5 m bude izmijenjena u zonu sa režimom zaštite II stepena, radi što efikasnije zaštite vrsta i staništa u morskome dijelu i lakšeg upravljanja zaštićenim područjem.
- U Studiji ispraviti da lokalitetu Sopot u kopnenome dijelu pripadaju katastarske parcele u KO Risan II.
- U Studiji ispraviti na str. 59. da je rok za donošenje Plana upravljanja 6 mjeseci od usvajanja Akta. U Odlukama navedno da je rok 1 godina od dana proglašenja zaštićenih područja.
- U Studiji ispraviti na str. 58. Zabrana korišćenja prirodnih dobara na način koji može prouzrokovati oštećenje tog zaštićenog područja se odnosi na član 39 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list Crne Gore", br. 54/16, 18/19).
- U Studiji na str 48. ispraviti da je za zaštitu nadležna Opština Kotor. Zaštićenim područjima koja se nalaze na području morskog dobra upravlja Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.
- U Studiji na str. 63. izmjena prostorno planske dokumentacije odnosi se – na izmjene u budućim prostornim planovima.
- U Odlukama o proglašavanju zaštićenih područja, član 6 ispraviti da se pojedine zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena (sve aktivnosti kojima se mogu narušiti primarne vrijednosti zaštićenih lokaliteta, svaka promjena postojeće morfologije, sidrenje plovila, zabrana kretanja plovila) ponavljaju u tekstu. U članu 6 Odluka o proglašavanju zaštićenih područja i u Studiji zaštite navesti da je zabranjeno nasipanje (prihranjivanje plaža) u priobalnom pojasu na zaštićenim lokalitetima, kako bi se izbjegao štetan uticaj na živi svijet (zatrpavanje bentosnih organizama, zamućenje vodenog supca..).

Srdačan pozdrav,
Marina Krivokapić

JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE
MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Pisarnica Ministarstvo turizma, ekol.
održivog razvoja i razvoja sjevera.

Priloga: 22.02.2024

Ug. jed.	Jed. čis. r. z.	Redni broj	Priloz	Vrijednost
CG	322	24-85/4		

Broj: 0401-423/3
Budva, 15. 02. 2024. godine

**MINISTARSTVO TURIZMA, EKOLOGIJE
ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA**
Direktorat za klimatske promjene i zaštitu prirode
n/r g-đe Sanje Šćepanović
IV Proleterske brigade br.19, 81000, Podgorica
PODGORICA

PREDMET: Sugestije i komentari za unapređenje Nacrta studije zaštite i nacrta odluka o proglašavanju spomenika prirode „Sopot“ i „Dražin vrt“

U skladu sa Vašim obavještenjem o javnoj raspravi za Nacrt studije zaštite i nacrte odluka o proglašavanju spomenika prirode "Sopot" i "Dražin vrt" kojim nas pozivate da eventualne sugestije i komentare za unapređenje predmetnih dokumenata dostavimo na adresu Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, molimo Vas da razmotrite sledeće sugestije :

- U članu 4. (Opis osnovnih vrijednosti), Nacrta odluka o proglašavanju spomenika prirode „Sopot“ i spomenika prirode „Dražin vrt“, kao ciljne zaštitu u morskome dijelu u tački b. izdvajaju se „vrste visoke reprezentativnosti koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima uključujući naročito vrste: *Savalia savaglia*, *Cystoseira corniculata*, *Gongolaria barbata*, *Axinella damicornis*, *Sarcotragus foetidus*, *Cladocora caespitosa*, *Holothuria tubulosa* i druge.“ Sa aspekta efikasnog upravljanja i planiranja aktivnost u cilju zaštite vrsta visoke reprezentativnosti, predlaže se brisanje stavke „i druge“ i preciziranje kompletnog popisa svih vrsta koje su ciljne zaštitu u ovim zaštićenim područjima.
- U članu 6. (Zone zaštite), Nacrta odluka o proglašavanju spomenika prirode „Sopot“ i spomenika prirode „Dražin vrt“ predviđeno je da se u morskome dijelu zaštićenih područja definiše zona II i zona III. Sa aspekta upravljanja i razvoja planova i aktivnosti u narednom periodu, a sve u cilju zaštite ciljnih vrsta i staništa, predležemo da se uski pojas III zone u moru takođe predvidi kao II zona zaštite i tako kompletra jedinstvena cijelina u moru sa istim režimom zaštite.
- Takođe u članu 6. Nacrta odluka, u okviru stavke „(6) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena“ pobrojane su zabrane aktivnosti od kojih se neke ponavljaju („svaka promjena postojeće morfologije terena“), a neke stavke su slične („sidrenje plovila“ i „zabrana kretanja i sidrenja plovila unutar zone u kojoj su razvijene populacije zaštićenih vrsta“), zbog čega bi spisak zabranjenih aktivnosti, u cilju njihove primjene, u ovim Odlukama trebalo preformulisati da budu što jasnije.

- Dopuniti poglavlje „2.9 Položaj zaštićenog područja“ i poglavlje „3.1.1.1. Geografski položaj“ Nacrta Studije zaštite i navesti položaj lokaliteta „Sopot“ i lokaliteta „Dražin vrt“ u odnosu na granicu i zonu morskog dobra.
- U poglavlju „7.3.2. Kategorija zaštićenog područja“ Nacrta Studije zaštite navedeno je da navedeno zaštićeno područje ima vrijednosti koje su značajne i za čiju zaštitu je nadležna Opština Kotor, dok se u ostatku dokumenta i Nacrtima odluka za upravljača predleže/imenuje Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom.
- Poglavlje „3.1.1.4 Hidrološke karakteristike“ Nacrta Studije zaštite treba dopuniti informacijama o vruljama na području i u okolini lokaliteta „Sopot“ i „Dražin vrt“ imajući u vidu da se u Studiji navodi značaj postojećih vrulja za razvoj zlatnog korala.
- Na više mjesta u tekstu Nacrta Studije navodi se kategorija „rezervat prirode“ umjesto „spomenik prirode“, kao i termin „preventivna zaštita“.
- Na grafičkom prikazu „Slika 19. Granica zaštićenog područja Sopot“ na strani 69 Nacrta Studije zaštite, oznaka „III zona more“ nije adekvatno locirana, pa nije jasno na koju zonu se odnosi. Oznaku ili pomjeriti ili dodati strelicu ka zoni koju označava.
- Na grafičkim priložima „Prilog II.a Kartografski prikaz granica zaštićenog područja i zona zaštite lokaliteta Sopot“ i „Prilog II.b Kartografski prikaz granica zaštićenog područja i zona zaštite lokaliteta Dražin vrt“ u Nacrtu Studije zaštite nedostaje legenda sa objašnjenjima štrafura na kartama.

S poštovanjem,

Obrađivač,
Aleksandra Ivanović
saradnik za zaštitu prirode

Rukovodilac Službe za zaštitu i održivi razvoj,
Dijana Došljak

DIREKTOR
Mladen Mikijelj

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Opština Kotor

1. Usaglasiti Studiju zaštite sa Odlukama o proglašavanju zaštićenih područja u vezi s tipovima staništa koja su karakteristična za predmetne lokalitete (na pr. u Studiji navedeno na str. 6. u morskog dijelu stanište morske trave (*Posidonia oceanica* – Natura 2000 stanišni tip I 120), u Studiji navedeno u kopnenom dijelu stanište Šikare sa žukom S53 na lokalitetu Sopot, dok je u Odlukama ovo stanište navedeno na oba lokaliteta).

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 6. i u odlukama član 4.

2. Na oba lokaliteta cjelokupni morski dio predviđen za zaštitu definisati kao zonu sa režimom zaštite II stepena, što znači da predložena zona zaštite III u priobalnom pojasu u širini 5 m bude izmijenjena u zonu sa režimom zaštite II stepena, radi što efikasnije zaštite vrsta i staništa u morskog dijelu i lakšeg upravljanja zaštićenim područjem.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Zbog efikasnije zaštite morskog staništa -Mediolitoralno čvrsto tlo i stijene, kao i vrste koja je prisutna baš u tom dijelu obale a nalazi se na spisku zaštićenih vrsta - *Cystoseira barbata*

3. U Studiji ispraviti da lokalitetu Sopot u kopnenom dijelu pripadaju katastarske parcele u KO Risan II.

PRIMJEDBA SE DJELIMIČNO PRIHVATA

Nisam našla nigdje u Studiji da piše KO Risan II, A u odluci korigovano u opisu granica zaštitnog pojasa.

4. U Studiji ispraviti na str. 59. da je rok za donošenje Plana upravljanja 6 mjeseci od usvajanja Akta. U Odlukama navedno da je rok 1 godina od dana proglašenja zaštićenih područja.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 59

5. U Studiji ispraviti na str. 58. Zabrana korišćenja prirodnih dobara na način koji može prouzrokovati oštećenje tog zaštićenog područja se odnosi na član 39 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list Crne Gore", br. 54/16, 18/19).

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 58

6. U Studiji na str 48.ispraviti da je za zaštitu nadležna Opština Kotor. Zaštićenim područjima koja se nalaze na području morskog dobra upravlja Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 48

7. U Studiji na str. 63. izmjena prostorno planske dokumentacije odnosi se – na izmjene u budućim prostornim planovima.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 63

**AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE**

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

8. U Odlukama o proglašavanju zaštićenih područja, član 6 ispraviti da se pojedine zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena (sve aktivnosti kojima se mogu narušiti primarne vrijednosti zaštićenih lokaliteta, svaka promjena postojeće morfologije, sidrenje plovila, zabrana kretanja plovila) ponavljaju u tekstu. U članu 6 Odluka o proglašavanju zaštićenih područja) u Studiji zaštite navesti da je zabranjeno nasipanje (prihranjivanje plaža) u priobalnom pojasu na zaštićenim lokalitetima, kako bi se izbjegao štetan uticaj na živi svijet (zatrpavanje bentosnih organizama, zamućenje vodenog supca..).

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na stranama 56,57; korigovano u odlukama član 6.

Institut za biologiju mora- Kotor

1. **Dopuna za opis staništa je:** Na oba lokaliteta je prisutno prioriteto Natura 2000 stanište podvodni morski grebeni (1170) Značajna morska staništa prisutna na oba lokaliteta u klasifikaciji prema EUNIS-u su: MB 151 Biocenosis of Mediterranean infralittoral algae; MB 45 Mediterranean mixed sediment; MC 151 Coralligenous biocenosis ; MC 251 Coralligenous platforms ; MC 151 Facies with massive sponges and sparse red algae

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Dopunjeno u Studiji na stranama 6 i 18, i u odlukama u članu 6.

2. Predlažemo da sada predložena III zona zaštite u moru bude izbrisana i da kompletna morska površina zaštićenog područja bude u zoni II. Razlog za to je prije svega obezbjeđivanje kompaktnije zaštiteorskog staništa i lakše upravljanje zaštićenim područjem. Takođe i u priobalnom dijelu obje zaštićene lokacije ima zaštićenih vrsta (uglavnom alge, sunderi).

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Zbog efikasnije zaštiteorskog staništa -Mediolitoralno čvrsto tlo i stijene, kao i vrste koja je prisutna baš u tom dijelu obale a nalazi se na spisku zaštićenih vrsta - *Cystoseira barbata*

3. Treba dodati zaštitnu zonu u moru. Predlog je da to bude uz obalnu loniju po 200m sa obje strane oba zaštićena područja u pojasu širokom 50m.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Zaštitni pojas je neophodan, kako bi se smanjio negativni uticaji na zaštićeno područje, Prilikom bilo kakve gradnje neophodno je regulisati otpadne vode na osnovu Pravilnika o kvalitetu i sanitarno –tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda , načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđivanju kvaliteta otpadnih voda (Sl.list C.G. br. 056/19)

4. U finansijskom dijelu treba predvidjeti novac za održavanje i povremenu zamjenu konopa i bova koji u moru ograđuju zaštićena područja jer je to potrošni material sa određenim rokom trajanja i u smislu zaštite najvažnija stavka.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na strani 61

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom

1. U članu 4. (Opis osnovnih vrijednosti), Nacrta odluka o proglašavanju spomenika prirode „Sopot“ i spomenika prirode „Dražin vrt“, kao ciljne za zaštitu u morskom dijelu u tački b. izdvajaju se „vrste visoke reprezentativnosti koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima uključujući naročito vrste: *Savalia savaglia*, *Cystoseira corniculata*, *Gongolaria barbata*, *Axinella damicornis*, *Sarcotragus foetidus*, *Cladocora caespitosa*, *Holothuria tubulosa* i druge.“ Sa aspekta efikasnog upravljanja i planiranja aktivnosti u cilju zaštite vrsta visoke reprezentativnosti, predlaže se brisanje stavke „i druge“ i preciziranje kompletnog popisa svih vrsta koje su ciljne zaštitu u ovim zaštićenim područjima.

PRIMJEDBA SE DJELIMIČNO PRIHVATA

Zbog prevelikog teksta u odlukama su navedene ciljne vrste za zaštitu izbrisana je riječ „i druge“. A u studiji su navedene sve prisutne vrste

2. U članu 6. (Zone zaštite), Nacrta odluka o proglašavanju spomenika prirode „Sopot“ i spomenika prirode „Dražin vrt“ predviđeno je da se u morskom dijelu zaštićenih područja definiše zona II i zona III. Sa aspekta upravljanja i razvoja planova i aktivnosti u narednom periodu, a sve u cilju zaštite ciljnih vrsta i staništa, predložimo da se uski pojas III zone u moru takođe predvidi kao II zona zaštite i tako kompletra jedinstvena cijelina u moru sa istim režimom zaštite.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Zbog efikasnije zaštite morskog staništa -Mediolitoralno čvrsto tlo i stijene, kao i vrste koja je prisutna baš u tom dijelu obale a nalazi se na spisku zaštićenih vrsta - *Cystoseira barbata*

3. Takođe u članu 6. Nacrta odluka, u okviru stavke „(6) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena“ pobrojane su zabrane aktivnosti od kojih se neke ponavljaju („svaka promjena postojeće morfologije terena“), a neke stavke su slične („sidrenje plovila“ i „zabrana kretanja i sidrenja plovila unutar zone u kojoj su razvijene populacije zaštićenih vrsta“), zbog čega bi spisak zabranjenih aktivnosti, u cilju njihove primjene, u ovim Odlukama trebalo preformulisati da budu što jasnije.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji na stranama 56,57; korigovano u odlukama član 6.

4. Dopuniti poglavlje „2.9 Položaj zaštićenog područja“ i poglavlje „3.1.1.1. Geografski položaj“ Nacrta Studije zaštite i navesti položaj lokaliteta „Sopot“ i lokaliteta „Dražin vrt“ u odnosu na granicu i zonu morskog dobra.

PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA

Sopot i Dražin vrt su u granicama morskog dobra. Kako nemamo digitalnu granicu morskog dobra nismo u mogućnosti da odredimo položaj. A u tekstu u opisu granica navedene su katastarske parcele kao i tačke sa koordinatama kuda ide granica zaštićenih područja.

5. U poglavlju „7.3.2. Kategorija zaštićenog područja“ Nacrta Studije zaštite navedeno je da navedeno zaštićeno područje ima vrijednosti koje su značajne i za čiju zaštitu je nadležna Opština Kotor, dok se u ostatku dokumenta i Nacrtima odluka za upravljača predleže/imenuje Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Štamparska greška, korigovano u Studiji na strani 48.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

6. Poglavlje „3.1.1.4 Hidrološke karakteristike“ Nacrta Studije zaštite treba dopuniti informacijama o vruljama na području i u okolini lokaliteta „Sopot“ i „Dražin vrt“ imajući u vidu da se u Studiji navodi značaj postojećih vrulja za razvoj zlatnog korala.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Dopunjeno u Studiji na stranama 11, 12.

7. Na više mjesta u tekstu Nacrta Studije navodi se kategorija „rezervat priorde“ umjesto „spomenik prirode“, kao i termin „preventivna zaštita“.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano u Studiji

8. Na grafičkom prikazu „Slika 19. Granica zaštićenog područja Sopot“ na strani 69 Nacrta Studije zaštite, oznaka „III zona more“ nije adekvatno locirana, pa nije jasno na koju zonu se odnosi. Oznaku ili pomjeriti ili dodati strelicu ka zoni koju označava.

PRIMJEDBA SE NE PRIHVATA

Imajući u vidu da je prihvaćena primjedba sa javne rasprave da se isključi III zona u moru i da sve bude II zona zaštite zbog efikasnije zaštite morskog staništa - Mediolitoralno čvrsto tlo i stijene, kao i vrste koja je prisutna baš u tom dijelu obale a nalazi se na spisku zaštićenih vrsta - Cystoseira barbata.

9. Na grafičkim priložima „Prilog II.a Kartografski prikaz granica zaštićenog područja i zona zaštite lokaliteta Sopot“ i „Prilog II.b Kartografski prikaz granica zaštićenog područja i zona zaštite lokaliteta Dražin vrt“ u Nacrtu Studije zaštite nedostaje legenda sa objašnjenjima šrafura na kartama.

PRIMJEDBA SE PRIHVATA

Korigovano na grafičkom prikazu

Obradila:

dr Milka Rajković-Mitrović
koordinator Studije

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me